

פסיכולוגיה

הוראות

א. משך הבחינה: שעתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון	-	(ארבעה סעיפים $12\frac{1}{2} \times$)	-	50 נקודות
פרק שני	-	(חמש שאלות $10 \times$)	-	50 נקודות
סך הכול	-		-	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: אין.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (50 נקודות)

ענו על ארבעה סעיפים מן השאלות 1-4 (לכל סעיף – $12\frac{1}{2}$ נקודות).

1. נחום ואירית, בני ה-56, נרגשים מאוד לקראת הולדת נכדם הראשון. נחום מאד לחוץ מהמצב. לעומת זאת, אירית רגועה. הם מתכננים ביחד כיצד יטפלו בנכדם יומיים בשבוע ויאפשרו להוריו של הנכד לנוח קצת.
 - א. הציגו את מודל האינטראקציה ללחץ של לזרוס.
 - הסבירו על פי המודל, מדוע נחום לחוץ ואילו אירית לא לחוצה כלל.
 - ב. ציינו באיזה שלב נמצאים נחום ואירית על פי התיאוריה הפסיכו-חברתית של אריקסון, והסבירו את הקונפליקט בשלב זה. האם המתואר בפתח תואם, לדעתכם, את השלב? נמקו את קביעתכם.
2. איתי, בן ה-17, שמח מאד לשמוע שהזמרת האהובה עליו אודיה יוצאת למסע הופעות. ההופעה שנקבעה קרוב למקום מגוריו מתקיימת ערב בחינת הבגרות שלו במתמטיקה. הוריו של איתי אסרו עליו ללכת להופעה, אך איתי ביחד עם חבריו החליט ללכת.
 - א. ציינו באיזה שלב נמצא איתי על פי אחת מן התיאוריות: התיאוריה הפסיכו-סקסואלית של פרויד או התיאוריה הפסיכו-חברתית של אריקסון.
 - ציינו שני מאפיינים של השלב על פי התיאוריה שבחרתם, והדגימו מאפיין אחד מן הפתח.
 - ב. ציינו והסבירו דרך אחת של שכנוע בשלבים או אחת משיטות השכנוע של קנריק (צ'אלדיני). הדגימו כיצד יכול איתי לשכנע את הוריו להרשות לו ללכת להופעה.
3. שירז וחברותיה לחוצות מהבחינה בסטטיסטיקה שאמורה להתקיים באוניברסיטה השבוע. חברותיה מציעות לגשת למועד ב' שיתקיים בעוד כמה שבועות. שירז רוצה לגשת למועד הקרוב, אבל בסוף הניחה שחברותיה יודעות שמועד ב' יותר קל, ולכן היא מחליטה לא לגשת למועד הנוכחי.
 - א. הסבירו מהי קונפורמיות. ציינו שני צרכים לקונפורמיות, והדגימו אחד מהם מן הפתח.
 - ב. הציעו לשירז שתי דרכים להורדת לחץ לקראת הבחינה: אחת משיטות להתמודדות עם גורם הלחץ והשנייה – עם הרגשות ללחץ. הדגימו אחת מן השיטות באמצעות המקרה של שירז.
4. רופאים שעלו בשנה האחרונה לישראל טוענים, כי יש מתח בינם وبين רופאים ילידי הארץ, כיוון שיש מספר מוגבל של תקנים בבתי החולים.
 - כשראינו רופא שעלה מצרפת השנה, הוא אמר שהוא חש תסכול גדול מהמצב וחשב אף לחזור לצרפת בגלל זה. אך בסוף הוא החליט להיות רופא משפחה – ענף שבו יש ביקוש רב בישראל.
 - א. בחרו אחת מן התיאוריות המסבירה היווצרות קונפליקטים.
 - ציינו את שם התיאוריה, והסבירו באמצעותה מדוע יש עוינות בין קבוצות הרופאים. בתשובתכם השתמשו בשני מושגים מהתיאוריה.
 - ב. הגדירו מהי קוגניציה. הדגימו שני תהליכים הקשורים למושג זה מן הפתח.

פרק שני (50 נקודות)

ענו על חמש מן השאלות 5-16 (לכל שאלה – 10 נקודות).

5. ערכו השוואה באמצעות שני קריטריונים בין זיכרון לטווח קצר וזיכרון לטווח ארוך.
6. יש טענה כי אפשר לשתול זיכרונות לאנשים. האם אתם מסכימים עם טענה זאת? הביאו נימוק מסוג ראייה לאישוש או הפרכה של טענה זאת.
7. כפיר שמע שצריכים תרומות של סוג דם O בבית החולים הקרוב למקום מגוריו. כפיר הבין שזהו מצב חרום ויש מחסור גדול של דם. כיוון שיש לו את סוג הדם הנדרש, הוא מחליט לגשת למחרת לבית החולים, למרות שהוא עסוק מאוד בעבודה, ולתרום דם. הוא יודע שזה יעזור מאוד לפצועים רבים. הציגו את אַחַת מן התיאוריות לעזרה: מודל הרווח וההפסד של פיליפין, או מודל עץ ההחלטה של דארלי ולאטנה. נתחו את החלטתו של כפיר לתרום דם על פי התיאוריה שהצגתם.
8. הסבירו מהו מחקר אורך ומהו מחקר רוחב. ציינו יתרון אַחַד וחסרון אַחַד של אחד מסוגי המחקרים האלה.
9. הציגו את מחקרו של אקמן על אוניברסליות של הבעות הפנים. בתשובתכם הציגו את מטרת המחקר, מהלך המחקר, תוצאת המחקר והמסקנה ממנו.
10. אלה מתלבטת מאד האם להצטרף לתנועת נוער. היא חושבת שהיא תהנה שם יחד עם חברותיה, וגם תשתתף בפעילות של התנועה לעזרה לחֶבְרָה. מצד שני, היא חוששת שהיא לא תצליח להצטיין בלימודיה בגלל השעות הרבות שהיא תשקיע בתנועה. לבסוף, היא בחרה להצטרף לתנועת הנוער.
 - א. הסבירו מהן התנהגות גלויה והתנהגות סמויה.
 - הדגימו באמצעות הפתיח את שני סוגי ההתנהגות.
 - ב. ציינו שני ערכים הנמצאים בקונפליקט על פי הפתיח. מה אתם הייתם עושה במקום אלה? נמקו את קביעתכם.
11. הסבירו מהם תסביך אדיפוס ותסביך אלקטרה שמתרחשים בשלב הפאלי על פי התיאוריה הפסיכוסקסואלית של פרויד.
12. דן מנסה לזכור למבחן נוסחה במתמטיקה. הגדירו מהו זיכרון. הסבירו מדוע דן מתקשה לזכור את הנוסחה על פי אַחַד משלושת/ארבעת השלבים של תהליך הזיכרון.

13. ליוסף יש עמדה מגובשת על עוגות גבינה. הוא חושב שהן מאד טעימות. הוא מאד אוהב עוגות גבינה, ולכן הוא מכין כל שבוע עוגת גבינה לבני ביתו.
ציינו והסבירו את שלושת מרכיבי העמדה.
הדגם כל אחד מהם על פי הפתיח.
14. ציינו שתי מסקנות מהמחקר של סטנלי מילגרם "מחקר השוקים החשמליים" משנת 1962.
15. ליאם בן ה־12 נפל בחצר בית הספר. ילדים רבים עברו לידו, ואף אחד לא ניגש לעזור לו.
ציינו והסבירו מושג פסיכולוגי המתייחס לתופעה המתוארת בפתיח. הביאו שני הסברים להתרחשותה של תופעה זו.
16. הציגו את מחקרם של גזל ותומפסון על הלמידה של תאומות לטפס על מדרגות. בתשובתכם ציינו את תהליך המחקר, תוצאות המחקר ומסקנה אחת מן המחקר.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך